

ЗАХИСТ СХОДІВ РІПАКУ ЯРОГО ВІД ХРЕСТОЦВІТИХ БЛІШОК У СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

С. В. Станкевич

аспірант

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, Україна

Головними причинами одержання низького врожаю ріпаку ярого й гірчиці є недотримання агротехніки та великі втрати від шкідливих організмів. Недобір урожаю ріпаку й гірчиці, що спричиняється шкідливими організмами складає 30–40 % і більше, тому розробка ефективної, науково обґрунтованої системи захисту посівів ріпаку ярого й гірчиці за сучасної технології вирощування виходить на перше місце. Найбільш шкідливими у фазі сходів є хрестоцвіті блішки (*Phyllotreta spp.*), котрі за сприятливих погодних умов можуть за 1–2 дні знищити до 100 % сходів капустяних культур і щорічно завдають великих збитків у Східному Лісостепу України.

Дослідження проведені у 2010–2012 рр. на дослідних полях Інституту рослинництва ім. В. Я. Юрєва. Необхідність проведення передпосівного протруювання та обприскування рослин у фазі сходів викликана тим, що в роки проведення досліджень щільність популяції жуків хрестоцвітих блішок на сходах ріпаку ярого досягала 81,4 екз./м², що перевищує ЕПШ (3 екз./м²) у 27,1 разу. Така чисельність шкідника може привести до загибелі посівів за кілька годин.

У варіанті з обробкою насіння баковою сумішшю фунгіцидного протруйника Роялфло, 48 % в.с.к. з інсектицидним протруйником Табу, 50 % к.с. щільність популяції блішок на сходах становила 8,9 екз./м² і перевищувала ЕПШ майже у 3 раза. У варіанті з обробкою насіння баковою сумішшю фунгіцидного протруйника МаксимXL 035 FS з Круїзер, 35 % т.к.с. щільність популяції блішок на сходах становила 8,2 екз./м² і перевищувала ЕПШ у 2,7 разу. Тобто передпосівна токсикація

насіння ріпаку ярого не забезпечує зниження щільності популяції хрестоцвітих блішок при їх масовому розмноженні до рівня.

Ефективність захисту від хрестоцвітих блішками на посівах ріпаку ярого способом наземного обприскування інсектицидом Карате Зеон, 5 % мк.с. визначали у фенофазу 2-х справжніх листків (початок I декади травня). Щільність популяції хрестоцвітих блішок до обприскування становила 81,4 екз./м² і перевищувала ЕПШ (3 екз./м²) у 27,1 разу. Через 3 доби після обприскування у контролі їх щільність популяції становила 102,3 екз./м² і перевищувала ЕПШ у 34,1 разу. У варіанті з обприскуванням посівів інсектицидом Карате Зеон, 5 % мк.с. щільність популяції блішок через 3 доби після обприскування становила 5,7 екз./м² і перевищувала ЕПШ у 1,9 разу. Тобто обприскування посівів ріпаку ярого у фазі сходів – 2-х справжніх листків не забезпечує зниження щільності популяції хрестоцвітих блішок до рівня ЕПШ при їх масовому розмноженні.

Ефективність боротьби з хрестоцвітими блішками на посівах ріпаку ярого способом передпосівної обробки насіння інсектицидними протруйниками Табу, 50 % к.с. та Круїзер, 35 % т.к.с. і обприскування у фазі сходів інсектицидом Карате Зеон, 5 % мк.с. визначали у фенофазі сходів – 2-х пар справжніх листків ріпаку ярого (початок I декади травня). У варіанті з обробкою насіння баковою сумішшю фунгіцидного протруйника Роялфло, 48 % в.с.к. з інсектицидним протруйником Табу, 50 % к.с. щільність популяції блішок на сходах становила 8,9 екз./м² і перевищувала ЕПШ майже у 3 рази, а після наземного обприскування інсектицидом Карате Зеон, 5 % мк.с. щільність популяції блішок через 3 доби після обприскування становила 0,4 екз./м² і була меншою ЕПШ у 7,5 разу. У варіанті з обробкою насіння баковою сумішшю фунгіцидного протруйника Максим XL 035 FS, 35 % т.к.с. з інсектицидним протруйником Круїзер, 35 % т.к.с., щільність популяції блішок на сходах становила 8,2 екз./м² і перевищувала ЕПШ у 2,7 разу, а після обприскування інсектицидом Карате Зеон, 5 % мк.с. щільність популяції блішок через 3 доби після обприскування становила 0,3 екз./м² і була меншою ЕПШ у 10 разів. Тобто передпосівна токсикація насіння ріпаку ярого з послідувачим наземним обприскуванням посівів у фазі сходів – 2-х пар справжніх листків забезпечує зниження щільності популяції хрестоцвітих блішок нижче рівня ЕПШ у 7,5–10 разів.